

10.12.2019

Ringsted-Femern Banen: Anlægsarbejder i Natura 2000 område Guldborgsund og Engmosen - Paraplynnotat

I forbindelse med Ringsted-Femern Banens anlægsaktiviteter i Guldborgsund og i Engmosen, blev der i 2016 indgivet en anmeldelse af en række projektændringer. Ansøgningen blev dog trukket tilbage, da anlægsarbejdet blev udskudt på ubestemt tid.

Det er nu planen at anlægsarbejderne skal udføres med anlægsstart i 2021. Siden udskydelsen i 2016 er det ikke ændret på rammerne for anlægsaktiviteterne udover tidspunktet.

Nedenstående er en gennemgang af den tidligere sagsbehandling af ansøgningen om projektændringer i Guldborgsund og Engmosen samt en beskrivelse af baggrundsmaterialet for denne ansøgning.

Sagsfremstilling

I forbindelse med planlægningen af anlægsaktiviteterne viste der sig i 2015 et behov for at justere anlægsforbeholdene omkring Kong Frederik den IX's Bro, som berørte både Guldborgsund og Engmosen. De to nævnte områder indgår i Natura 2000 område nr. 173, Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand.

Den 3. marts 2016 anmeldte Klaus V. Larsen, Banedanmark, derfor i en mail til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen (på daværende tidspunkt Trafik- og Byggestyrelsen) med att. Henrik Tornblad, at der var ændringer i rammerne for Ringsted-Femern Banen /1/. I anmeldelsen var en lang liste med baggrundsmateriale. Banedanmark valgte at fremsende en viderebearbejdet anmeldelse den 27. juni 2016 /2/. Til den nye anmeldelse blev et notat /3/ udarbejdet, der mere udførlig beskriver ændringerne, og Banedanmark havde også i den nye anmeldelse forholdt sig til kriterierne i bilag 2 i bekendtgørelse nr. 106 af 02/02/2016 (den er nu historisk og er erstattet af BEK nr. 1106 af 28. september 2017¹).

Den 29. september 2016 traf Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen afgørelse om, at ændringer af anlægsprojekt Guldborgsund-Engmosen ikke var VVM-pligtige.

Den 2. november 2016 skrev Banedanmark en mail til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen om tilbagekaldelse af ansøgningen om tilladelse til ændringer i anlægsprojektet vedr. Guldborgsund-Engmosen. Grunden var, at tidsplanen for anlægsarbejderne for Kong Frederik den IX's Bro og blødbundsudskiftningen var blevet udskudt på ubestemt tid.

I efteråret 2019 er det blevet besluttet at genoptage projektet, og dermed er det blevet nødvendigt at genfremsende ansøgningen om, at projektændringerne kan gennemføres inden for rammerne af anlægsloven og uden udarbejdelse af supplerende VVM-redegørelse jf. § 3 i BEK nr. 1106 af 28. september 2017. Ansøgningsmaterialet er stort set det samme, som blev fremsendt 27. juni 2016. De få ændringer, der er, fremgår tydeligt at det genfremsendte materiale.

¹ BEK nr. 1106 af 28/09/2017 om vurdering af virkningerne på miljøet (VVM), konsekvensvurdering vedrørende Natura 2000-områder og beskyttelse af visse dyre- og plantearter i forbindelse med ændringer eller udvidelse af anlægsprojektet om en fast forbindelse over Femern Bælt med tilhørende landanlæg i Danmark

Baggrundsmateriale

Det oprindelige grundlag er ”Konsekvensvurdering af Natura 2000-områder” fra 16.12.2011 /4/. Der er henvist til dette materiale i den endelige miljøredegørelse for Ringsted-Femern Banen fra 2012 /5/6/.

De første projektændringer blev vurderet i november 2014. Her blev ”Tillæg til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen version 1” /8/ udarbejdet. De omhandlede ændringer i tillægget blev vurderet af Miljøstyrelsen (på daværende tidspunkt Naturstyrelsen) og indgår desuden i det tillæg til miljøredegørelsen /7/, der også blev fremlagt i november 2014. Ændringerne omfattede en inddragelse af et større areal i Guldborgsund end oprindeligt forventet pga. forekomst af blødbundsområder. Desuden indgik muligheden for at udlægge opgravet blødbundsmateriale på et areal syd for Natura 2000 området ved Engmosen.

I januar/februar 2015 blev tillægget til konsekvensvurderingen opdateret til version 2 /9/. I version 2 blev et scenarie for udgravning inden for spuns i Guldborgsund konsekvensvurderet. Miljøstyrelsen (på daværende tidspunkt Naturstyrelsen) vurderede tillægget og anmodede i denne forbindelse om vurdering af næringsstoffrigivelsen, hvilket skete med notatet ”Kvælstofbelastning i Guldborgsund” fra 15. april 2015 /11/. Konklusionen i kvælstofbelastningsnotatet er, at da den øgede kvælstofbelastning i forbindelse med anlægsarbejdet vil være midlertidig og i begrænset omfang, vurderes det, at belastningen ikke vil være til hindring for opfyldelsen af miljømålene for de enkelte vandområder.

I november 2015 blev ”Tillæg nr. 2 til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen” /12/ og ”Tillæg nr. 3 til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen” /13/ udarbejdet. Det blev vurderet, at der skulle inddrages et større areal i Guldborgsund, da der skal ske en midlertidig uddybning i anlægsperioden. Herved bliver det muligt at udføre anlægsarbejdet ved anvendelse af flydekran. Tillæg 2 omhandler dette. Tillæg 3 omhandler ændringer omkring transportveje og afgrænsning af området til udsætning af blødbund i Engmosen.

Ved udarbejdelse af konsekvensvurderingerne (Tillæg 2 og Tillæg 3) har Banedanmark været i dialog med Miljøstyrelsen (på daværende tidspunkt Naturstyrelsen) vedrørende konklusionerne af vurderingerne. Med mail fra den 13. november og den 24. november 2015 har Miljøstyrelsen meddelt, at der ikke er bemærkninger vedrørende Tillæg 2, og at Miljøstyrelsen deler Banedanmarks opfattelse af, at ændringerne omfattet af Tillæg 3 ikke vil forårsage varige skader på arter og naturtyper, eller at mulighederne for at opnå bevaringsmålsætningerne ikke forringes /14/15/.

Denne ansøgning af 10.12.2019 omfatter de ændringer, der er beskrevet i Tillæg 2 og Tillæg 3.

Banedanmark har i forbindelse med genoptagelsen af projektet vedr. Kong Frederik den IX's Bro og blødbundsudskiftning vurderet, at baggrundsmaterialet fra 2015, der danner grundlag for Tillæg 2 og Tillæg 3 til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen ikke er forældet. Det skal i den forbindelse oplyses, at Banedanmark i sommeren 2019 har fået foretaget nye naturundersøgelser på Lolland /16/. Der er besigtiget fem botaniske lokaliteter (lokalitetsnumre 14-18) samt 13 vandhuller og vådområder (lokalitetsnumre 43-55) i Engmosen. Dette for at vurdere naturtilstanden og områdernes egnethed som levested for bilag IV-padder. Undersøgelsen viste, at naturtilstanden i Engmosen overordnet er en anelse bedre end naturtilstanden i 2010, hvor der også blev foretaget naturundersøgelser i forbindelse med udarbejdelsen af miljøredegørelsen. Der blev i 2019 registreret spidssnudet frø og springfrø (bilag IV arter) i tre af vandhullerne. Disse bliver ikke berørt af baneprojektet.

Reference- og bilagsliste

Til denne ansøgning genfremsendes kun Tillæg 2 og Tillæg 3 fra nedenstående reference- og bilagsliste. Såfremt Trafik-, og Bygge- og Boligstyrelsen har behov for yderligere materiale, står Banedanmark gerne til rådighed.

1. 1. anmeldelse til TBST vedr. projektændringer i Guldborgsund og blødbundsudskiftninger. Banedanmark. 3. marts 2016
2. 2. anmeldelse til TBST vedr. projektændringer i Guldborgsund og blødbundsudskiftninger. Banedanmark. 11.maj 2016
3. Notat: Ansøgning om projektændring i Guldborgsund og Engmosen, Banedanmark, Rambøll og NIRAS, 11. maj 2016
4. Konsekvensvurdering af Natura 2000-områder, Banedanmark, Rambøll og NIRAS, 16. december 2011
5. Miljøredegørelse, Generelt Ringsted-Holeby, hæfte 1. Femern Bælt – danske jernbanelandanlæg. Oktober 2012.
6. Miljøredegørelse, Orehoved-Holeby, hæfte 3. Femern Bælt – danske jernbanelandanlæg. Oktober 2012.
7. Tillæg til Miljøredegørelse Ringsted-Femern Banen. November 2014.
8. Tillæg til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen, Banedanmark, version 1, Rambøll og NIRAS, 11. november 2014
9. Tillæg til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen, Banedanmark, version 2, Rambøll og NIRAS, 13. januar 2015
10. Implementeringsredegørelse/tillæg til Lov om anlæg og drift af en fast forbindelse over Femern Bælt med tilhørende landanlæg i Danmark. Femern Sund og Bælt, 28. februar 2015
11. Kvælstofbelastning i Guldborgsund, Banedanmark, Rambøll og NIRAS, 23. oktober 2015
12. Tillæg nr. 2 til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen”, Banedanmark, Rambøll og NIRAS, 24. november 2015
13. Tillæg nr. 3 til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen, Banedanmark, Rambøll, NIRAS, 4. november 2015
14. Mail fra Naturstyrelsen (nu Miljøstyrelsen). 13. november 2015
15. Mail fra Naturstyrelsen (nu Miljøstyrelsen). 24. november 2015
16. Naturundersøgelser 2019, afrapportering, Ringsted Femern Banen, Fase 2, NIRAS. 4. oktober 2019